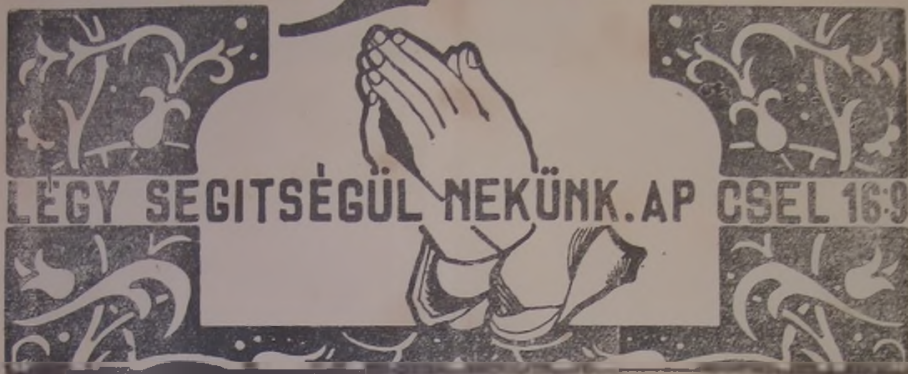

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nova Vieska — Kisújfalu,
posta: Kőbörkút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Kc.
Egyes szám ára 1 Kc.

Küldők közülök megszabadultak a népekhez, a messze szigetekre, amelyek rólam nem hallottak és nem látták dicsőségemet és hirdetik dicsőségemet a népek között és elhozzák minden testvéreiket minden népek közül ajándéknak az Úrnak. (Ézsaiás 66 : 19—20.)

Beköszöntő.

Ezer és ezer férfi és nő teljesíti Jézus utolsó parancsát: „Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtségnek.” Nagy ok kényszerítette Jézust ezen utolsó parancs kiadására: látta e széles világ népeinek testi-lelki nyomorúságát, Az evangéliumot gyógyszer gyanánt küldi úgy a testi, mint a lelki nyomorúságra.

Mi is a „Hajnal” olvasói elé akarjuk állítani a pogány népek testi — lelki nyomorát, másrészt pedig azon nőket és férfiakat, akik viszik a gyógyszert: az evangéliumot.

A missziói munkások között ezer és ezer református, evangélikus stb. van, csak magyart nem igen lehet látni. Mintha igazán volna Ceglédy Sándor ref. lelkésznek: „A

magyar református egyház a misszió kérdésében „bibliai” állásponton van: Káin álláspontján: Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámfiaimnak?”

De már hajnalodik.

Ennek bizonyítéka a magyar református misszionáriusok: Molnár Mária és Döbrössy Lajos.

Elsősorban tehát a róluk szóló tudósításokat fogjuk közölni. Molnár Mária már pár év óta működik tőlünk igen messze: az ausztráliai szigeteken lakó pápuák közt, akik még nem is oly régen emberek voltak. Ha lapunk terjedelme engedné, közölnénk Molnár Mária összes eddigi, igen érdekes leveleit, de így csak a legújabb levelekre szorítkozhatunk. Döbrössy Lajos ref. lelkész pedig feleségével együtt tőlünk nem messze: Bulgáriában csak most

kezdte meg a mohamedán missziót. Tőle még csak most érkeznek az első levelek, melyeket eleitől kezdve közölni fogunk.

Végül pedig csendes és alázatos, de

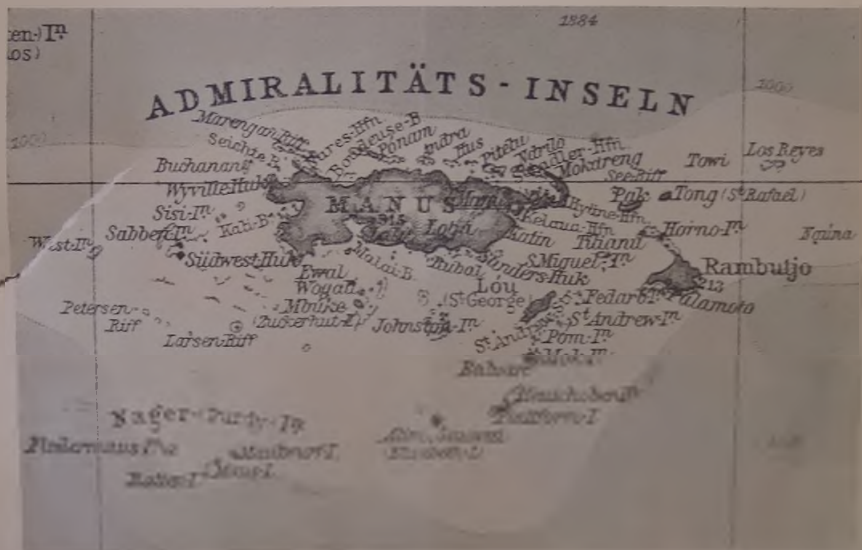
mégis igen szilárd célunk minél több felé külmiszióval foglalkozó köröket létesíteni, hogy Kain álláspontja felett Jézus álláspontja győzedelmeskedhessen.

Molnár Mária működési helyének ismertetése.

Molnár Mária a németországi Liebenzelli Misszió keretében ment ki 1927. december havában az ausztráliai szigetvilághoz tartozó Mánusz szigetére. De kiküldetésének és fentartásának összes költségeit a magyarok fedezik.

hoz az emberekért és az árukért. Magától Ausztráliától is nagyon messze van Mánusz szigete. Ausztráliába három hétig tart az utazás.

Itt az éghajlat is egészen más, mint nálunk. A hőmérséklet nappal az árnyékban

Mánusz szigetének és környékének térképe.

Mánusz szigete az Admiraltás sziget-csoportba tartozik. Tőlünk nagyon messze van. Rendes körülmények között a gyorsjárataú óceánközösnek három hónapra van szüksége, míg odaér. Nagyon kedvező időjárás esetén 11 hét alatt tehető meg az út. Különben Mánusz szigete maga nagy tengeri hajóval nem is közelíthető meg. A nagy hajó oly messze vet horgonyt a tengeren, hogy Mánusz szigetéről nem is lehet látni. A hajó rakatával ad jelt magáról. Mánusz szigetéről ekkor nagyobb csónakkal, kanu-val mennek el a nagy hajó-

28–32° Celsius, éjjel 24° C. Mánusz helyenkint mocsaras. Mosakító (szúnyog) mindenütt nagyon sok van, de különösen Pitilu szigeten, mely Mánusz szomszédságában van és leggyakrabban itt munkálkodik Molnár Mária. A szúnyogok nem mindegyik fajtája terjeszti a maláriát (váltólázt), de van közöttük bőven ilyen szúnyogfajta is. A szúnyogok keresztül szúrhatnak a ruhán is. Főleg este, feltétlenül sűrű háló alá kell menekülni előlük. A malária veszedelme ellen állandóan chinint kell szedni, persze a chinin is nagyon meg-

a rahovai vámházba. Bukjovci község
 12 óráig messze, de sáros esős idő-
 és ott naólván megközelíthetetlen. A leg-
 csaknem fordultunk ott. Délután fél 3-kor
 aztán a 6 mégis csak este 7 óra tájban
 el, jöllehet csak a postán időz-
 ába adtunk fel táviratot Fehér
 úrnak) néhány percig és az
 világ alig 5 km. oda és 5 km.
 és hogy közben egy elég széles
 torkát át olyan keskeny hidon,
 egykori két bakkecske szembe-
 (Két gerenda volt egymás-
 tól) gyanánt.) Velünk volt a tele-
 ri ügy gondolta, hogy jó his-
 mond de sejtelve sem volt a
 hatóságokról, amit az ártatlannak
 ut magában rejtegetett. O persze
 tudott úgy megküzdenni az akadá-
 lyokkal, mint mi és emiatt is késtünk, de
 még így is hosszú volt a postára ruccanás.

Hermann úr irodáját rendezte be szá-
 munkra. Szeretettel lát el bennünket, min-
 dennel. A hatóságokkal való dolgaimban
 vezetett és támogatott. Tudvalevőleg a
 hatóságokkal való hivatalos érintkezés itt
 még sokkal lassúbb és komplikáltabb, mint
 nálunk. A nyelvet nem ismerő idegen szá-
 mára pedig úgyszólván leküzdhetetlenek
 az itt felműrülő nehézségek. Hermann úr-
 nak egész életében hálás leszek azért,
 hogy itt segítségemre volt. Az ő védő-
 szárnyai alatt azután könnyebben éltem
 magam bele a bulgáriai élet levegőjébe is.
 Innen akárhová kerülök Bulgáriába, min-
 denüttl értékesíteni tudom azokat az elemi
 ismereteket és tapasztalatokat, melyek nél-
 küül itt sehol sem lehet zökkenő nélkül
 boldogulni. (Folytatása következik.)

★ HIREK

A HAJNAL első három számát ingyenes
 mutatványszám gyanánt többekbeek meg-
 küldjük, a későbbi számokat pedig csak
 azoknak, akik a lapot megrendelik. Kü-
 zöljük a misszió barátainak, hogy szívesen
 megküldjük a lapot úgy is, hogy az egyes
 példányonkénti terjesztessék 1 koronás ár-
 ban.

A pitilui ház épül. Molnár Mária a
 Mánusz szomszédságában levő Pitilu szí-
 geteckén fejti ki munkássága legjáva re-
 szét. Az ottani missziói házat, mely euró-
 pai ember számára amugy sem volt al-
 kalmas, elpusztították a fehér hangyák,

Most írja Molnár Mária, hogy jamasita.
 a japán ültetvényes megkötötte vele a
 szerződést és 150 angol fontért (kb. 24.600
 Ké) a házat megcsinálja. Már hozzá is
 kezdett. Mária testvérünk előlegül oda-
 adta az üdülésre kapott pénzt, az üdü-
 lésről pedig lemondott. — Közben meg-
 fogja kapni a kölcsönpénzből kapott ösz-
 szegyet, mellyel az építési költség teljesen
 fedezve lesz. Megértjük Mária testvérünket.
 Egészségének ápolásához hozzátartozik az
 is, sőt nagyon fontos lenne, hogy felpül-
 jön ez az egészséges lakás, melynek lesz
 szűnyogmentes része, ahol alhat, pihenhet,
 imádkozhat, levelet írhat anélkül, hogy
 örökösen harcolni kellene a szállongó ve-
 szedelemmel. Nagyon fájjaljuk azonban,
 hogy üdülésre még sem ment el, de re-
 méljük, hogy a misszió barátainak áldo-
 zatkészsége azt is lehetővé teszi. Szom-
 rúan nézegetjük Molnár Mária legutóbbi
 igen érdekes leveleit, melyeket a „Hajnal”
 szűk terjedelme miatt nem közölhetünk.

A Hajnal fejlesztésére, bővítésére
 szánt szíves adományokat szívesen várjuk
 az előfizetési díjon felül.

Molnár Mária elstartására a Miss-
 zsiói Szövetséghez sok szívesen küldött
 adomány szokott befolyni Csehszlovákia-
 ban is. Most csak a csoportosan küldött
 adományokról emlékezünk meg: Az 1928,
 1929 és 1930 években összesen beküldetett
 Molnár Mária számára: külmiszei kör
 Marcellháza: 9.958 kor. 50 fill. — külmisze-
 zsiói kör Léva: 7.364 kor. 70 fill. — Egy
 szolgáló leány Farkasd pusztá, illetőleg
 Bajcs: 1.132 kor. 10 f. — Evangélikus biblia
 kör Felsőszeli: 1.600 kor. — Egy ref. s.
 lelkész Komárom: 360 kor. — Egy férfi
 Pozsony: 60 kor. — Külmiszei kör Kis-
 ujfalu 360 kor. — Ref. biblia kör Józsa
 279 kor. — Összesen 21.581 kor. 10 fill.
 A folyó évben, pedig kiadóhivatalunk ut-
 ján beküldetett április 1-ig Molnár Mária
 számára: külmiszei kör Marcellháza 150
 Ké. — Külmiszei kör Léva 205 Ké. —
 Egy leány Bajcs 50 Ké. — Egy leány
 Bagota 50 Ké. — Külmiszei kör Kis-
 ujfalu 277 Ké. — Párkányi iskolások 10 Ké.
 — Ref. biblia kör Józsa 20 Ké. Összesen
 740 Ké.

Nyomatott
 GONDOS VILMOS könyvnyomdájában,
 Párkányban.

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nova Vieska — Kisújfalu,
posta: Kőbölkül, okros: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Ké.
Egyes szám ára 1 Ké.

Emeld föl szódat, öröm mondó Sion! emeld föl, ne félj. (Ézs. 40:9.)

Molnár Mária levele a Missziói Szövetség egyik tagjához.

Mánusz, 1930 szeptember 14.

Még mindig nem mehettem üdülésre. Valahogy nem engedi az Úr az utat előttem, habár minden megtette, mert a 60 font már régen itt van, sőt a két csekket is már régen Rabaulba küldtük kifizetés vége felé (hisz, hogy még nem jött vissza). Szóval, minden megvan, csak hogy még nem tudtam, hogy hová menjek. A ház-építést pedig, ha az Úr is úgy akarja, hát még ebben a hónapban elkezdjük. A japán, aki építi, szerződést köt, hogy két hónap alatt megépíti, és ha mindent mi adunk, akkor megelégszik 40 fonttal (kb. 6500 Ké.) A deszka és az oszlopok 50 fontba (kb. 8200 Ké.) kerülnek és akkor még a falazatot itteni anyagból kell készíteni. Épen így a tető is saksak levélből lesz, mint az előbbi házé. Egy vízgyűjtő tankot is kell

építeni; eddig ugyanis egy vashordóba fel-fogott vizet használtunk főzni is, inni is, ez azonban nagyon veszedelmes, mert a tank cementből 17 fontba (kb. 2800 Ké.) kerül. A bádog csak a konyhaépületre jön, hogy a tankba jó vizet gyűjthessünk.

Nagyon nehezenre esik, hogy annyi mindennel terhelem az én kedves testvéreimet. Épen azért szeretném az üdülést a legelőcsöbben elintézni. Most megy Tina Sidneybe; (Ausztráliába) a hajó Sidneyig 53 font, (kb. 5400 Ké.) vissza ugyanannyi, az ott tartózkodás előre kiszámíthatatlan. Nem merem bizonytalanul a sok pénzt kockáztatni. Nincs kizárva, hogy az a gondolat fog beteljesedni, hogy a Karolina-szigetek egyikén lévő leányiskolát kereshetem fel, hol 3-4 hónapom lenne — nem megy a hajó Rabaulból gyakrabban — és mert Truck szigete maláriamentes, talán ott akar lenni felüldíteni.

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nová Vieska — Kisújfalu,
posta: Kőböllkút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Ké.
Egyes szám ára 1 Ké.

Mikor nincs mennyei látás, a nép elvadul. (Péld. 29: 18.)

A jókedvű adakozót szereti az Isten.

II. Kor. 9, 7.

Egy jamailai néger-gyülekezet tagjai elhatározták, hogy összegyűjtik egy evangélista ellátásának a költségeit, amit azzal bíznak meg, hogy népük még sötétségben élő fiainak az evangéliumot hirdesse. Választottak egy pénztárnokot s kitértek egy napol, hogy akkorra hozza el bi-li a maga adományát. A gyűlés napján a pénztárnok, egy idősebb férfú három elvet ajánlott az adakozók figyelmébe, amelyet azok egyhangulag elfogadtak: 1) Mindnyájan adjunk valamit; 2) adjunk annyit, amennyit adhatunk; 3) amit adunk, adjuk jó kedvvel.

Érre egyenkint előléptek s átadta bi-li a maga adományát. Egy öreg néger is közeledett, akiről tudták, hogy tehetősebb a többinél, s két dollárt tett az asztalra. A pénztárnok azonban visszaadta neki ez-

zel a magyarázattal: „ez az első elvnek megfelel ugyan, de a másodiknak nem”. Az öreg zsebredugta a pénzt s bosszúsan ment vissza a helyére. Kis vártatva újra előlépett, 20 dollárt köbölt az asztalra s mogorván így szólt: „Nesztek! Ez már csak elég?!” A pénztárnok másodszer is nyugodtan visszaadta neki a pénzt s így szólt: „Ez már talán megfelel a második elvnek is, de a harmadiknak semmi esetre sem.” Az öregnek megint csak vissza kellett vennie a pénzt. Duzzogva húzódtott meg a templom egyik szögletében.

Azonban esakhamarismél előjött, esak-hogy most már mosolygó arccal s szelíden és barátságosan lefejt az asztalra egy 100 dolláros bankót eszelkel a szá-vakkal: „Jó szívvel adom, az Úr Iézus nevében”. Erre felugrott a pénztárnok, megragadta az öregnek mind a két kezét, s így kiáltott: „Ez már derék; no kiad, most mind a három elvnek eleget tettél!”

mikor Németországba megyek, hát vigyem a kisleányt magammal az édesanyja nevelőanyjához, ki Új-Guineából az ottani missziói munkától végleg szabadságolva van, mert a férje meghalt.

Az a japán, ki a házat építi, most, mivel a negyedik gyermeket várják, az egyetlen kis leányt — a többi fiú — örökbe nekem akarja adni. Ezt én nem utasíthatom vissza, hanem Isten kezéből veszem és ha az Ur reám bizza, úgy szeretném a két éves kis leányt Isten félelmében nevelni az Ő dicsőségére.

Már nagyon várom Döpkééket, de úgy látszik, hogy Döpkéné nem tud erőre kapni; megállapították. Tübingenben, hogy szívizom-gyengeségben szenved, így tehát még sokáig kell várnom jövetelükre.

IV.

Pitilu, 1931 január 17.

Nagyon jónak találok, hogy a kedves Doepkéék otthon néhány helyen ismertették a mánuusi dolgainkat, bár marandó gyümölcsei lennének e látogatásnak.

Nem csodálatos, hogy Doepkené még mindig lázas? Pedig ő a lábai miatt nem tudott itt levélírásnál egyebet tenni; ha ment is valahova, csakis kanun tehetette, mert gyalogolni képtelen. Így a betegsége is csupán a feketevizláz volt és nem malária. Már éppen két éve, hogy megbetegedett, de még most is munkaképtelen. Pedig a betegség után azonnal Európába ment, kitűnő gondozás alá. Nálam pedig Isten csupán három heti fekvést engedett meg, azután megérintett és munkaképessé tett, — szinte el sem tudjuk képzelni! Csoda ez még a hitetlenek előtt is.

A csomagok még ugyan nem értek ide, de hiszem, hogy Isten megőrzi és jó állapotban kézhez juttatja. Már nagyon várom, hogy legyen fényképezőgépem, mert nagyon sok alkalom nyílik különböző szép felvételekre, melyek otthon az érdeklődést fokoznák.

Józsefnek szüksége lenne egy keménykötésű könyvre, mibe a már lefordított, de még ki nem nyomtatott ígését Istennek írhatná; a füzetek itt nagyon hamar tönkremennek. Füzetalakú és meglehetősen vastag legyen, mert a Mózes, Sámuel és az újtestamentum könyvét szeretné magának leírni, hogy szolgálhasson vele.

Nagyon szívesen teljesíteném azt a ké-

rést, hogy legalább havonként írjak, de ez lehetetlenség, mert a hajó csupán hetenként ér ide. Mi egy évben csak négyszer kapunk postát és már vége az évnek.

HIREK

A HAJNAL első három száma ingyenes mulatványszám gyanánt többeknek megküldjük, a későbbi számokat pedig csak azoknak, akik a lapot megrendelik. Köszöljük a misszió barátaival, hogy szívesen megküldjék a lapot úgy is, hogy az egyes példányonként terjesztessék 1 koronás árban.

Akik a Hajnalt járítani óhajtsák, szíveskedjenek ezt kiadóhivatatalunkkal közölni, ha az előfizetési díjat most nem tudják is küldeni, mert lapunk 4-ik számát csak azoknak küldjük, akik azt kifejezetten is óhajtsák.

Molnár Mária eltarására kiadó hivatalunk után a köv. adományok folytak be ápr. 1-től jún 15-ig: Külmissziói szövetségek Marcelháza 197 kor., Léva 280 kor., Kisujfalu 177 kor., Zseliz 57 kor. — Vasárnapi iskolai ünnepély Marcelháza 36 kor. 10 fill. — Balla Mariska Bajes 53 kor. — Czírók Béla s. lelkész 112 kor. 40 fill. — N. N. Ipolypászio 10 kor. — Ref. bibliakör Jókai 20 kor. — Párkányi ref. iskolások 12 kor. — Bácsi Gyula ref. lelkész Beretke 8 kor. — Összesen 962 kor. 50 fill.

Állásán nyugtázzuk a Hajnál fejlesztésére jún. 15-ig küldött köv. adományokat: N. N. 50 kor. — Marcelháza előfizetők: 29 kor. — Balla Mariska Bajes 15 kor. — Deschmann Erzsébet Csap 5 kor. — Lévai előfizetők 5 kor. — Kuruc Gézané Bagota 3 kor. — Kiss János ref. lelkész Patas 10 kor. — Felsőszeli-i előfizetők 5 kor. — összesen 116 kor.

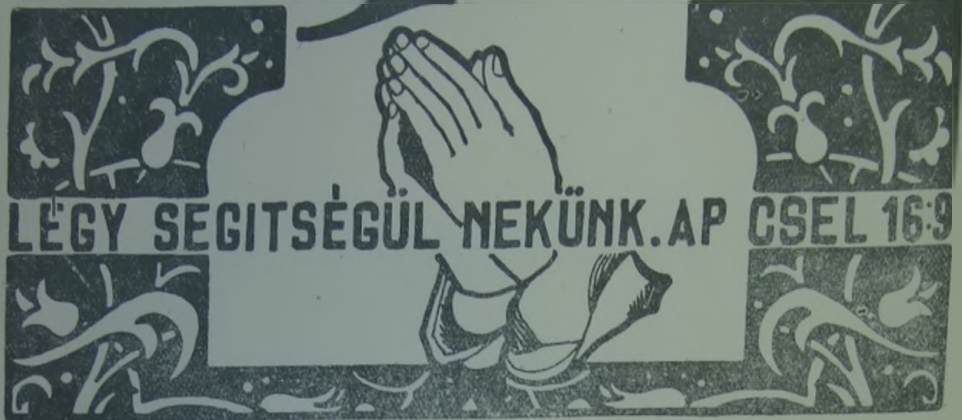
A misszió vértanú. Mult év augusztus havában a kínai rablók fogságba hurcoltak két angol misszionáriusnőt: Harrison és Nettleton kisasszonyokat hír szerint a banditák agyonlőtték. Az előbbi 34 éven, az utóbbi 22 éven át folytatott önfeláldozó munkát Isten országáért, különösen a nők és gyermekek között.

Nyomatott

GONDOS VILMOS könyvnyomdájában,

Párkányban.

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nova Vieska — Kisújlalu,
posta: Kőbölklút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Égy évre 12 Ké.
Égyes szám ára 1 Ké.

Mi módon hisznek abban, aki fölül nem hallottak? Mi módon hallanának prédikálás nélkül? (Róm. 10: 14.)

Szükséges-e a misszió?

Erre a kérdésre csattanós feleletet ad néhány jelenet a pogány batak életéből. Beteg a batak ember. Ha tudakozódunk baja fölül, azt a feleletet kapjuk, hogy valami gonosz szellem kerítette hatalmába s az gyógyít. A gyógykezelés tehát abban áll, hogy hozzátartozói a szellemet mindenekelőtt szépszerével távozásra igyekeznek bírni. Megajándékozzák például egy durván kifaragott emberi alakkal, amelynek a mellén (vagy esetleg máshol) egy mélyedésben haj, köröm s más „szellemtartalmu” anyagok vannak. Azt tartják, hogy az ily módon kikészített alak félig-meddig fölül egy emberrel, a szellemet beértheti vele s a beteg embert elhagyhatja. Ha a szellem erre az alkura rá nem áll, kevésbé udvarias módon igyekeznek elűzni. Odagyűlnek a beteg köré, ékrielen lármát esapnak, lövöldöznek, ve-

rik a ház falát, kardokkal hadonáznak mindenféle e célra összeválogatott anyagok elégetésével orrfacsaró büzt gerjesztenek s hogy ez utóbbi még hatásosabb legyen, a beteget tűz fölé tartják. Így akarják a szellemet távozásra kényszeríteni. Hogy a betegek esendre, ápolásra, szeretetre volna szüksége, arra senki sem gondol.

Ha sem szépszerével, sem erőszakkal nem boldogulnak a szellemmel s az eset különösebb aggodalomra ad okot, akkor elhívják a datu-t, a varázsköt. Ha egyáltalában van segítség, akkor ő segíthet, mert érti a módját a szellemekkel való érintkezésnek s mindenféle varázsigéi, varázsszerei révén hatalmasa van a szellemek rakoncátlan népe fölött. Szerszámai közül leginkább a varázspálea méltó figyelmünkre. Hagyjuk a beteget magára a varázslóval s lássuk, mily borzalmas története van ennek a szerszámnak. Az egyik

ellenséges faluból (a pogány batakújság folytonos harcban áll egymással) elragadnak egy fiatal fiút vagy leányt. A fogolylyal nagyon jól bánnak. Mindenféle jóval etetik, itatják, minden kívánságát teljesítik. Majd körülhordozzák a faluban s mindenki elmondja neki azt, ami után vágyódik. Végre egy meghatározott napon kiviszik a szerencsétlen áldozatot a határba. Kint a főkolompós erre vattatóra fogja. Kikérdezi, hogy milyen indulattal van a falu népe iránt, hajlandó-e vele állandó barátságban élni, kívánságait teljesíteni stb. Ha az áldozat mindenre igennel felel, néhány lért, aki közben a háta mögött öl-mot olvasztott, megrohanja, száját felfeszíti s a forró öl-mot torkába önti. Ennek a szerencsétlennel agyvelejéből most már pompás varázsszeret készíthetnek a falu lakosai. Bizonyos ugyanis, hogy a benne lakó szellem jó indulattal van irántuk, mert hiszen amíg annak a leánynak vagy fiúnak testében tartózkodott, mindenképp kedvében jártak, azután meg tudja is, hogy közülük ki mire vágyódik s így jóindulatát érvényesítheti érdekükben s a rivégzés módja biztosíték arra nézve, hogy a szellem a halál pillanatában el nem szökött, hanem benne rekedt a test szellemtartalmu részeiben, így pl. az agyvelőben. Ezért egy darabka ebből a varázsló botja fejében, félelmetes varázserőt ad a botnak.

Ütközethőt tér haza a falu férfiserege. A falu bejáratánál már várják őket az otthonmaradottak. Kijűlledt szemmel vizsgálják a közeledő csapatot. Hoznak-e foglyokat? ez a kérdés villog a merev, állatias vágyat sejtető szemekben. Hoznak. A harcosok bevonulnak. Utánuk gondosan eltorlaszsolják a bejáratot. (A falu ugyanis valóságos vár. Tüskés vesszőkből font sűrű bástya veszi körül. Hiszen nem tudja a falu, hogy a szomszédok közül ki mikor lámadja meg. Örökös a háború köztük.) A falu közepén a „szopo“, a tanácskozáshely körül letelepedik az egész falu népe. Egyszerre rémületes hörgés és kárörvendő üvöltés reszkelteti meg a levegőt. Megkezdődött az ünnepi lakoma. Az egyik harcos odarohant a megkötözött foglyok egyikehez s eleven testéből lekanyarított egy darabot. Az áldozat borzalmas böggésére diadalmas üvöltéssel felel és fal, akár egy kicéhezett hiéna. A kikezdett fo-

golyának nekiesnek a többiek is. A tátongó sebből a vért szívják. Becses ez is. Iú, vér, minden szellemtartalmu s alkalmas arra, hogy az ember saját szellemét bátrabbá, erősebbé, félelmetesebbé tegye. A lakomának hamar vége van. Csak egy halom csont marad rémes hírmondónak.

Gyümölcséről ismeritek meg a fát. Milyen lehet az a fa, amelyen ilyen gyümölcsök teremnek? Vessünk egy pillantást a pogány batakok vallására.

A batak pogányság a szellemimádó vallások közé tartozik. A batakok emlegetik ugyan a legfőbb istent, a Debatát és az őt főistent: Huladjadit (a világ teremlője), Bataragurut, Szoripadat, Hanggalabulant, Asziaszit, áldoznak is néha nekik, de azért a mindennapi vallásos életben alig van valami szerepük.

A batak ember vallásos érdeklődését teljesen a szellemek költik le. Ezekkel van telve hite szerint fölötte a levegő, körülötte az egész világ s annak minden zuga, ezeknek kénye-kedvétől függ jó- és balsorsa, ezeknek haragja zúdít reá betegséget, rossz időjárást, földrengést, marhavészt, rossz termést. Ezért igyekszik áldozatokkal és imádságokkal jóindulatukat megnyerni. Különös gondja van az elhaltak szellemére. Ezeknek gyakrabban mutat be áldozatot. Az áldozatok teszik ugyanis tűrhetővé sorsukat az alvilágban s ezért attól, hogy ha nem áldoz elég bőkezűen, halottjai szükségét látnak s bosszút állnak rajta. Látfuk tehát, hogy a szellemek tiszteletének korántsem a kegyelet, hanem a gyáva önzés a gyökere. Az emberek és a szellemek világa között a datu a közvetítő. Mindenre kapható emberek ezek, akiknek csaló voltáról meg van ugyan győződve a batak, de akiket mégis fölkeres minden ügyével-bajával. A datu jó pénzért mindenhez ért. Gyógyít, jóvendőt mond, esőt csinál, mérget kever, megbabonáz akárkít és akármit. A pogány batak élete csupa félelem és rettegés. Fél a szellemektől, fél a datutól, fél még tulajdon szellemétől is. Ezzel is bajos boldogulni. Voltaképen egy idegen személység ez, azzí testében lakozik. Még mielőtt a testbe költözött, megcsinálta élettervét. Ennek meg kell valósulnia pontról-pontra. A batak ember azt tartja, hogy ő semmiképen felelősségre nem vonható, meri hiszen csak azt cselekszi, amit a

4. szám
szellem
már abb
szabó,
szellem
lem abb
a m
sok, am
kok ad
M
paszta
pogány
a szel
világ

a m

Vas
mult
volt
Csehs
lekeze
írta a

Kal

Mivel

szeleme jó előre kitervelt s nem is lehet már ebben az életben sem jobb sem rosszabb, mert hiszen nem jöhet ellenkezésbe szeleme tervével. Az emberben lakó szellem erősödhetik. Láttuk, hogy mi ennek a módja. Mindazok a borzalmas szokások, amelyekről fentebb szoltunk, a batakok szellemimádó vallásában gyökereznek.

Mi segít ezen a nyomorúságon? A tapasztalat bizonyítja, hogy a szellemimádó pogány mindaddig vérengző marad, míg a szellemek helyett Jézus Krisztus, a világ világossága nem lesz úrrá rajta.

nek, mindnyájukat szívből üdvözlöm e sorok által és szívélyes köszönettel mondom azért a szeretetért és sziveslátásért, amit ott tartózkodásom alatt olyan gazdagon tapasztaltam. Milyen szívesen gondolok vissza arra az időre, lélekben ismét végigjárók várost és falut, kedves emlékek újulnak fel bennem s érzem, hogy összeköt minket az Úr szeretete és a közös szolgálat.

Visszaemlékszem kedves arcokra, amelyekről olyan tisztán le lehetett olvasni, hogy munkatársaink. Mennyire örülök,

Csangsai vak leányok az udvaron dolgoznak. (Vasel Matild munkájából.)

Vasel Matild levele a magyar keresztényekhez.

Vasel Matild kínai misszionáriusnő a múlt évben és a folyó év elején itthon volt Európában szabadságon s ekkor Csehszlovákiában is több protestáns gyülekezetben előadást tartott. A körút után írta a következő levelet:

Kedves Testvéreim az Úrban!

Mivel lehetetlen egyenkint írni Önök-

hogy Önökhöz tartozhatom s hogy személyemet s munkámat — Kína vakjait s asszonyait — imádságaikkal segítik. Bizonyos vagyok abban, hogy hosszú utazásom alatt (mely március közepén kezdődik) sem felejtkeznek meg rólam, hanem imáikkal kísérik. Nem utazhatom Szibérián keresztül, mert nincs utitársam s egyedül nő arra nem menet; kénytelen vagyok a hosszú, 6 hetes tengeri utat választani.

Nagy kiváltságnak tartom, hogy Isten

HIREK

A Hajnal előfizetési díját sok helyről beküldték, többhelyről pedig az előfizetési díj későbbi küldését kérve kérték a lap küldését. A lapot ezért csak ezen helyekre fogjuk küldeni.

Dr. Csia Sándor a múlt hónapban missziói felügyelői utat tett. Ujjáról majd részletes beszámolóval közlünk. Most csak annyit, hogy a terv szerint először Kolozsvárt keresi fel, hogy az ottani missziói körökkel beható megbeszélést folytasson az együttműködés tárgyában. Bukarestben az ottani ref. lelkész: Nagy Sándor újján keres kapcsolatot az ott lakó magyarokkal. Várnában felkeresi Ehmann misszionáriust, a Frankfurti Misszió balkáni munkáinak vezetőjét. Sumenben megátogatja a Döbrössyékét és a Frankfurti Misszió ottani munkásait. Szófiában Hoppe misszionáriussal és az ottani magyarokkal keres kapcsolatot.

Rádió-áhitatok Svédországban.

A svéd rádió áhitatok tartására először a stockholmi K. I. E. (Keresztény Ifjúsági Egyesület) elnökségének egyik tagja ösztönözte. Majd a svéd K. I. E.-ek Országos Szövetsége is foglalkozott ezzel az egész országot érdeklő különös fontosságú kérdéssel. A rádió-társaság kezdetben ellenállást tanúsított, más államokban rendszerint tartott hasonló áhitatok példájára való hivalkozással, legyőzőnők. A svéd K. I. E. országos vezetői felajánlották a rádió-társaságnak, hogy megfelelő ígéretet és énekeseket hozzájuttatnak rendelkezésükre és a költségeket is ők fedezik. 1950 szeptember elseje óta az áhitatokat naponta megtartják. Az áhitat énekekkel kezdődik, majd 5—7 perces ígéretelés és ima következik, melyet vagy az államegyház, vagy a szabadegyház egyik lelkésze tart és záró-énekekkel végződik. Egyes napokon az áhitatok meghatározott népréteghez szólnak, vagy egy különös célt szolgálnak. Hívtől a sportvilág, esztőtől a kórházi betegek és szombaton pedig az iskolák számára van az áhitat. Ez a nemrég bevezetett újjászületés nagyon áldásosnak bizonyult. Számos köszönőlevél jött Svédországon kívül Dániából, Finnországból, Lettországból és Norvégriából is a rádió-társasághoz. A levélírók hangsúlyozták, hogy

az áhitatok hallgatásával járó költségeket (az előfizetési díjat és a készülék beszerzési és fenntartási költségeit) szívesen vállalják.

Magyar misszionárius Indiában.

A possonyi evangélikus gyülekezet a lipcsei misszió szeméremében tanítatja Bogya Gézát, az aszodi gimnázium volt növendékét, kit a jövő évben Indiába küldenek ki misszionáriusnak. Uti költsége és felszerelése 24 ezer koronába kerül.

Kunst Irént már 27 év óta úgy emlegetik, mint: „az első magyar misszionárius”-t. Visszatrézett Kínából. A német nyelvű küldöttje ő a kínaiak között, jelenleg Németországban van. Reméljük, Csehszlovákiába is elfogadják és mindazon helyeken, hová szíves szeretettel meghívják, ismertető előadást fog tartani a kínaiak közt folyó missziói munkáról.

Adalékek Gandhi családi viszonyaihoz. Gandhi jómódú szülők gyermeke volt. Atyja, mint az egyik indiai állam miniszterelnöke, nagy jövedelemmel bírt. Alsóbb iskoláit Indiában elvégezve, a londoni Trinity-nál inézetben folytatta felsőbb tanulmányait, hol kitünő eredménnyel tette le a vizsgáit és ügyvédi képesítést nyert. Ő és felesége mindketten csak 13 évesek voltak, midőn házasságra léptek. Mióta felnőttek nem hagyták el egymást. Négy gyermekük van. Gandhi anyja orthodox hindu asszony és meggyőződéses béke barát. Tőle nyerte fia azokat az irányelveket, melyek mellett oly határozottan kitart.

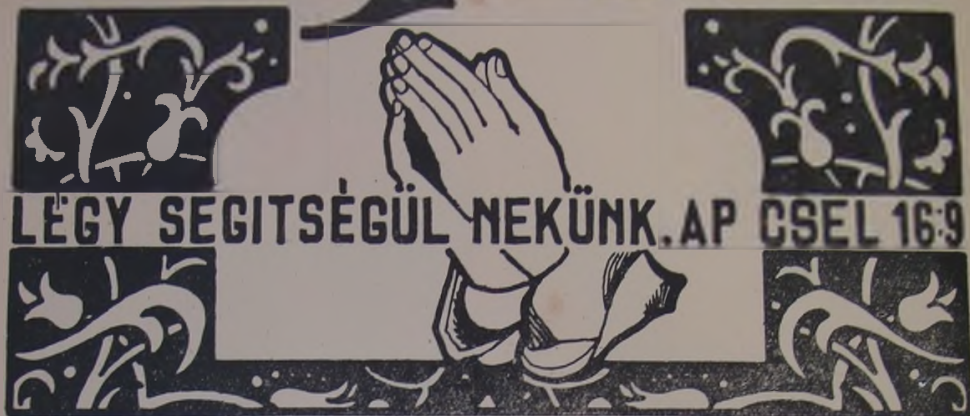
Egy japán falu lakossága, a neve Kavadani-mura még 1927-ben elhatározta, hogy öt éven keresztül nem isznak alkoholt s az így megtakarított összeget iskolát építenek. Azóta a lakosság egészségi állapota jobb, a családi élet boldogabb. Tíz más japán falu hasonló határozatot hozott, hogy az így megtakarított pénzből utakat hozhassanak rendbe. Ugy tűnik föl, mintha a messze keleten eszelekvőbb keresztényi élet élne az emberek, mint a keresztényiséggel díszelődő de valójában alvó — Európában.

Hirtaphelyeg használata engedélyezve a bratislavai posta és távirda igazg. által 64768—V. — 1931 sz. a.

Nyomatott

**GONDOS VILMOS könyvnyomdájában,
Párkányban.**

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nova Vieska — Kísújfalu,
posta: Kőbölkút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Kc.
Egyes szám ára 1 Kc.

Az Úr szemei forognak az egész földön, hogy hatalmát megmutassa azokhoz, akik Ő hozzá teljes szívvel ragaszkodnak. (II. Krón. 16:9.)

Rövid

szavakkal arra kérjük a misszió barátait, hogy olvassák el Isten ígéjének fenti ígéretét, hogy meglepetés ne legyen rájuk nézve, midőn Isten ígéje beteljesedik rajtuk a külmissziói munkálkodás tekintetében is. Mert még Isten szolgájának ajkáról is lehet hallani csodálkozó hangokat olyankor, midőn akár a belmisszió, akár a külmisszió ügye egy-egy váratlan erőteljes lépéssel előbbre jut. Pedig ilyenkor nem történik semmi más, csak a fenti ígék valósulnak meg.

A jelek azt mutatják, hogy közel van az az idő, midőn a szlovenszói magyarok is belekapcsolódnak a külmisszió nagy munkájába nem csak adományaik által, hanem saját külmisszionáriusuk által is. És az nem is lesz csodálatos dolog, hiszen csak a fenti ígék fognak megvalósulni.

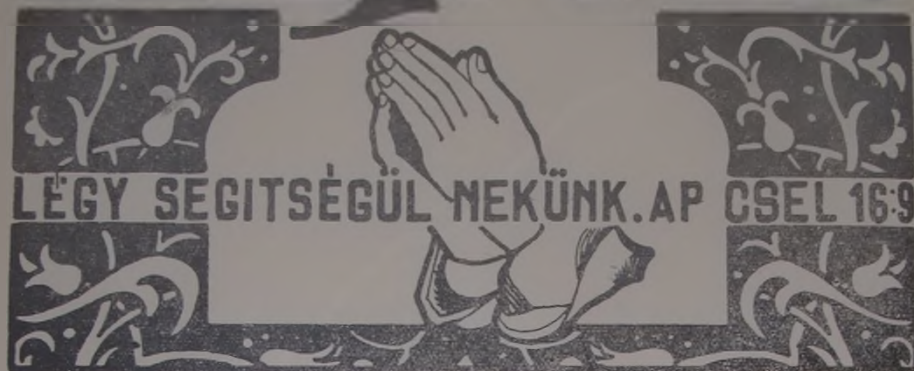
A bulgáriai törökök között.

Dr. Csia Sándor beszámolója.

Balkáni utamról kívánok beszámolni. Az út rövid volt, de tapasztalatokban annál gazdagabb.

Június 4-én éjjel után indultam. Első állomásom Kolozsvár volt. Előre kértem a külmisszió itteni barátait, hogy jöjjenek össze tanácskozásra. Hálával említem meg, hogy e kérésemnek szeretetteljes készséggel tettek eleget. Június 5-én délután a ref. theológia tanácstermében összegyűltek Vársárhelyi Boldizsár, a Farkas-utcai templom ősz lelkésze, dr. Kecskeméthy István theol. tanár, dr. Imre Lajos theol. tanár, dr. Darkó Ákos egyházkerületi tanácsos, dr. K. Tompa Arthur, az Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetségének főtitkára, László Dezső és Deák Judit ifj. utazótitkárok, Klein Adolf zsidómissziói munkás, Balogh Lajos és

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nova Vieska — Kísújfalu.
posta: Kőbölökút, okres: Parkan.

Felölős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Kc.
Egyes szám ára 1 Kc.

Monda pedig az Úr. A te atyádfiának vére kiált én hozsám a földről. (I. Móz. 4:10.)

Álom vagy valóság?

Wilson-Carmichael A. indiai misszionáriusnő írja a következőket:

A tam-tam zúgott az egész éjen át és az éjszaka úgy vett körül, mintha elevenen és borzadályt ébresztően mellém akarna feküdni. Nem bírtam elaludni, úgy feküdtem ébren és gondolkodtam és láttam:

Ott álltam egy zöld gyepes hegyoldalon és lábomnál mélység ásiított, amely végtelen messzeségbe és mélységbe terjedt ki. Kémlelődtem, de fenéket nem bírtam meg látni, csak sötétlen és rémesen hőmpölygő felhőgomolyokat és nagy árnyékos barlangokat és megmérhetetlen mélységeket tükrözött vissza szemem. A mélységbe nézésből megszédülve visszahúzódtam egy kissé feljebb a lejtőn. — Akkor a fűvön át hosszú sorban egyes alakokat láttam lépdelni; mind a mélységnek széléhez igyekezett. Köztük volt egy asszony, ki egyik

karjában csecsemőt vitt, másik kezével kis gyermeket fogott. Most ott állt a meredék szélén! Akkor vettém észre, hogy az asszony vak volt. Felemelte lábát a következő lépésre, — belelépett az ürbe —, előre zuhant s a gyermek is vele. — Oh az a kiáltás, amikor alázuhantak! — És azután láttam a föld minden tájáról embertömegeket, mind-mind vak volt és mind egyenesen a mélység felé igyekezett. S halottam ezrek jajkiáltásait, mikor hirtelen bukásukat felismerve, karjaikkal segélytelenül ide-oda kapkodva nem fogtak meg semmit, vagy csupán a levegőt, a mélységből feltörő üres levegőt fogdoszták. Akkor elcsodálkoztam a dolgon de, csodálkozásom borzadássá változott: miért is nem tartóztatja fel hát valaki a mélység szélén ezt a halálmenetet? Én magam nem bírtam, hiszen mintegy lebilincselve tapadtam a talajhoz; de még kiáltani sem tudtam, noha folyton újra megpróbáltam;

(a felesége anyja a mi megkeresztelt fivánk) és még néhány emberrel. A palei parlon ez a fiatal férj beugrik a tengerbe furdás végéig. Mikor felbukkant rosszulról pánaszkodott. Azt mondta, hogy egy rossz szellem a nyakán megvágta, vigyék egy házba, mert mindjárt meghal. Bevitték a lőzsfőnök házába. Ott annyira rosszul lett, hogy visszahelyezték a kanura és indultak vele Pitilura. Dacára, hogy minden erejükkel megfeszítették az evezősnél, még sem sikerült élve visszahozni. Néhány napra rá ismét verik a dobát és mondják, hogy megint meghalt egy azok közül, akik nem jönnek el a mi összejöveteleinkre.

Igy rövidesen tizen pusztultak el Megváltó nélkül, mert a szívük bé volt zárva az ige előtt.

Nagy jelek ezek kedves Testvéreim és a felelőség is nagy, ha a jelket nem értjük meg. Úgy érzem, hogy itt Pitilum most nagy dolgok előtt állunk. Mintha a Sátán a székhelyét Pitilura helyezte volna, úgy tombol. Reffenve figyelnek minket a lóniutak: „Mit is fog még Isten tenni Pitilum.” Testvéreimet szeretném imaharcra felhívni és kérem, nagyon kérem, egy gyermeke se feledkezzen meg az Istennek a mi kedves küzdő és még dönteni nem tudó pitilujainkról. Imára fel!

Nagyon köszönöm az imák általi segítségét. Maradtam hálás szeretettel

MOLNÁR MÁRIA.

HIREK

Döbrössy Lajos a fiatal mohamedán misszionárius-lelkész értesítést küldött, hogy kis fiuk született s nincs annyi pénzük sem, hogy a kellő babakelengyét meg tudják vásárolni. Miskey Sándorné úrnő szíve azonnal megindult és egy 5 kilós csomagot gyűjtött, melyért azonban Döbrössyékkel most 4000 leva (960 Kc) vámost akartak fizetni. Erre ők képtelenek voltak, a csomag visszajött s a kis baba segítség nélkül maradt. Arra kéri most az édes apa a misszió barátait, hogy inkább pénzadományaitkat juttassanak hozzá.

Molnár Mária számára kiadóhivatallunk utján a következő adományok folytak be június 15-től szeptember 1-ig: Külmissziói szövetségek Marcelháza 254 Kc, — Léva 127 Kc. — Zseliz 302 K 60 fill.

Kisujfalu 124 Kc. Boross Matild Kamocska 20 Kc. — Czirok Béla 139 Kc 90 fill.

Balla Mária Bajcs 75 Kc, — Egy özv. Bagotáról 12 Kc. — Jókai ref. biblia kör 20 Kc. Összesen 1052 Kc 50 fill.

Hálásan nyugtázzuk a Hajnal fejlesztésére jun. 15-től szept. 15-ig küldött következő adományokat: Szabó Sándor Tokod 20 Kc. — Marcelháza Hajnal olvasó 10 Kc. — Kis János ref. lelkész Pata 10 Kc. — Dr. Agyagágy Sándor ref. lelkész Garamvizekény 20 Kc. — Kisebbségi adományok 10 Kc. — Összesen 70 Kc.

Kunszt Irén kínai misszionáriusnő augusztus elején Magyarországra érkezett. Ezt a hónapot pihenéssel töltötte. Vidéken csak baráti látogatásokat tett s Budapesten is csak néhány összejövetelet szolgált. Részt vett az európai vasárnapi iskolai konferencián, ahol Kínát képviselte. Szeptember és októberben németországi kötelezettségeinek fog eleget tenni. Novemberben valószínűleg ismét visszatér Magyarországra és részt vesz nemcsak az országos missziói konferencián, hanem előadó körutat is tart. Látogatását más országokban is várják. Ideje fölött elsősorban a német nők missziói bizottsága s annak elnöke Oertzenne asszony, (az írónő) rendelkezik.

Döbrössy Lajos testvérünk levelei alapján sajnálattal jelentjük, hogy feleségének és kis fiának betegeskedése tovább tart. Így most kénytelen őket haza hozni. Visszajövele után saját maga missziói utakat fog tenni, hogy ezáltal érdeklődést és áldozatkészséget keltsen a török misszió iránt. Feleségét és gyermekét pedig alapos gyógykezelés alá fogják venni. Reméljük, hogy Isten segítségével a misszió konferencia után mindnyájan friss egészségben térhetnek vissza Sumenbe.

A kanibálok között című folytatós közleményünk mai számunkból helyszüke miatt kimaradt. Jövő számunkban folytatjuk.

Hírlapbéllyeg használata engedélyezve a bratislavai posta és távirtda igazg. által 64768—V.—1931 sz. a.

Nyomatott

GONDOS VILMOS könyvnyomdájában,
Párkányban.

HAINAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nová Vieska — Kisújfalu,
posta: Kőbölkút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Ké.
Egyes szám ára 1 Ké.

Isten szemmel tartja a pogányokat. (Zsolt. 66:7.)

Részletes

tárgysorozatát közöljük a Magyar Evangéliumi Keresztény Missziói Szövetség konferenciájának, melynek színhelye, — amennyiben a tárgysorozatban más hely megjelölve nincs — a budapest-józsefvárosi ref. templom.

TÁRGYSOROZAT:

November 6. Péntek.

9—⁸/₁₀: Közös imádkozást bevezetőleg Dohos Károly áhitata a legutolsó parancsolat. (Máté 28:18—20.)

10—11: Achenbach Pál missziói felügyelő előadása: A sátán munkában.

11—12: Dr. Kováts János István előadása: Jézus a viharban.

4—5: Lasota Károly lelkesz, bibliaiskolai tanár előadása: Az iszlám az evangélium fényében.

5—6: Vásárhelyi Dezső előadása: Ave-

tarian János balkáni mohamedán-misszionárius élete.

¹/₈—9. Achenbach Pál vetítettképes előadása Szovjet-Oroszországról. (A ref. theologia diszterme.)

November 7. Szombat.

9—⁸/₁₀: Közös imádkozást bevezetőleg Kiss Sándor áhitata: Vonakodó kereszténynek.

10—11: Lasota Károly előadása: Mivel tartozunk az izlamnak?

11—12: Morvay István előadása: Mit legyenek a misszióért?

4—5: Döbrössy Lajos: A magyar mohamedán-misszió.

5—6: Imádkozás misszionáriusainkért.

7—9: Közgyűlés. (Budapesti Ker. IIj. Egyesület nagytermében, VIII., Horánszky-u. 26. II.)

November 8. Vasárnap.

Délelőtti missziói istentiszteletek Budapest

vallásnak ismerjük
 többi vallásokat ha-
 ellógással szemben
 indiai nagy vi-
 zek, mint a keresz-
 külön kiemelnem,
 yén vallás is igaz.
 l, hogy mennyire
 kációt és mennyire
 ét, mint az embe-
 óját. Nekem tehát
 al szememre, hogy
 estültem.

ok fönn a vezető
 rkel és jó viszonyba
 tyén Indiával. Tud-
 ok is, hogy igazabb
 és eszembe sem jutna
 gem bíráltnak, én
 l bírálatot. Ki kell
 India önállósulása
 va, hogy hiveket
 meg kell érteniök
 t például én, —
 r találják."

rálja, Andrews, ki
 olt, egy előadásá-
 neki, hangoztatva,
 ék, mert hisz az ő
 dozza Krisztus lel-
 így lehetetlen, hogy
 e legyen. Viszont
 zserű bibliaoktatás,
 zásnak és a kör-
 ban ellenkezik a
 el s ez ellen méltán

al vehetjük Gandhi
 mely tisztázza az ő
 rénséggel szemben.
 z ez a néhány szó,
 ában azzal, hogy
 hindu maradt; mint
 ek, noha más val-
 sak türelmes, hanem
 m idegenkedik attól,
 és rendelést, ami
 évá ne legyen és
 du hite mellett. De
 dig csak a „nagy
 ávol áll attól, hogy
 megnyilatkozásai,
 egváltóját lássa. Ez
 mely őt, a „keresz-
 asztja Krisztus kö-

vetőtől. A misszió nem számíthat támo-
 gatására az ő részéről, ki a missziót
 prozelitagyártásnak tekinti, mivel ő csak
 a kétezer évvel ezelőtt élt Krisztust ismeri
 tanításaiból és nem tapasztalta meg a most
 is élő, működő Megváltót, ki megragadja
 ma is a lelkeket. Nem ismeri az Ige ha-
 talmát sem. Ő hűséges hindu, ki saját
 munkálkodásában és erejében bízva ke-
 resi nemzetének és saját magának üdvös-
 ségét. Az evangéliumból is csak azt vá-
 logatja ki, ami beleillik az Őönmegváltást
 valló rendszerébe és nem kell neki az a
 Jézus, aki azt mondta: „Én vagyok az Ut,
 az Igazság s az Élet és nem jöhet senki
 az Atyához, ha csak én általam."

És ha Gandhi és társai egyszer mégis
 kiharcolják politikai céljukat, akkor bizo-
 nyára nem lesznek képesek többé fölta-
 rtoztatni azt a vallásellenes áradatot, mely
 Indiát már most is fenyegeti, annál ke-
 vésebbé, mert politikailag már eddig is az
 ő hiveivel együtt a baloldali hatalmak
 uszályhordozójául szegődött.

VÁSÁRHELYI DEZSŐ.

Molnár Mária levele.

Pitilu, 1931. július 22.

Kedves imádkozó és adakozó Testvé-
 reim!

„A ti munkátok nem hiábavaló az Úr-
 ban,” — ez az ige elevenedett meg előttem,
 amint a papirt elővettem, hogy kedves
 Testvéreimnek irjak. Nagyon sok örömről
 számolhatok be ez alkalommal. Örömről,
 melyet az Úr közvetve és örömről, me-
 lyet közvetlenül adott.

A pitilui missziói ház elkészült és e le-
 velet már itt írom, még pedig a kis szű-
 nyogmentes sarokban, hol most csapkodás
 és védekezés nélkül lehetek csendben is
 az én Megváltóm előtt.

Ép két hónappal ezelőtt járt itt a leg-
 utolsó postahajó. Sok munkánk volt akkor.
 A kedves Goebel jegyespárnak volt az
 esküvője. Mivel mindig vártuk a kedves
 Tina testvér visszaérkezését Ausztráliából,
 nem is gondoltunk arra, hogy az esküvőt
 nála nélkül tartsuk meg. A legutóbbi ha-
 jóról azonban az érkezés előtt egy rádió-
 értesítést kaptunk, mely szerint Goebel
 úrnak egy barátja, ki lelkész-misszionárius,
 itt utazik keresztül Új Guineába és mert
 tudja, hogy nekünk nincs lelkészünk (ugyan

a misszionárius is eskethet), ő óhajtoita az
 esketést végezni.

Mi még nem is sejteltük, hogy ez mennyi
 munkával jár és így csak az utolsó napon
 kezdtünk mindent készíteni. Mert a ked-
 ves de Rooné üdülni volt a kicsinyekkel,
 magunk voltunk csupán az utolsó nap
 jött de Roo úr az állomásra. Így a je-
 gyespárnak ki kellett vennie részét a mun-
 kából s aztán csak a vőlegény ment a
 hajóhoz a vendéget fogadni. Mi egyre azon
 sajnálkoztunk, hogy csak négyen leszünk,
 — a lelkész lett volna az ötödik, de úgy
 volt, hogy ő gyorsan, még azzal a hajó-
 val tovább utazik. Nagy volt aztán a
 meglepetésünk, amint ami kis motoresó-
 nakunkból három hölgyet és két urat lá-
 tunk kiszállani. Mind az öten Új-Guineába
 mennek missziói munkára s mert németek
 voltak, hát teljesen magától értetődő, hogy
 a lakodalmi ebédet velünk költik el. Ez
 nem volt egyszerű a konyha számára,
 mert mi csak öt személyre készültünk, nem
 pedig kilencre és itt nem lehet gyorsan
 az üzletbe szaladni valamit vásárolni, így
 aztán a vőlegény tanácsát is ki kellett
 kérnem, hogy mit készítsünk.

De ahol Isten nevében jönnek össze, ott
 a kevés is megsokszorozódik. A délutánt
 használtuk fel az ünnepély megírtására,
 így aztán mégis volt „násznap”. Heten
 követtük a jegyeseket az Isten házába,
 hol már a kedves barna testvérek is szép
 számmal megjelentek. Róm. 12:12. alapján
 beszélt a lelkész úr és az áldás előtt a
 vendégek még egy négyszólamú éneket is
 énekeltek, az egyik vendég hegedűn kí-
 sérte. Az áldás után a „Menj elől Urunk”
 kezdetű éneket énekeltek el a vendégek
 ismét négyszólamra. Így készült el az Úr
 az örömeiket itt az idegen földön a meg-
 szokott otthoni formában. Este 8-ig ma-
 radtunk együtt, mert a hajó korán reggel
 indult s így az ifjú párnak volt alkalma
 egy gyönyörű holdfényes estét „nászúton”
 töltönni, amint a vendégeket a hajóhoz kí-
 sérték a mi kis motoresónakunkon.

Különös hivatalokat kellett betöltenem
 ezen a napon, mint a menyasszony és
 vőlegény „anyja”, azután mint konyha-
 felügyelő, végül pedig mint esketési „tanú”.

Másnap jöttem át ismét Pitilura, hogy
 az új házba való áthurocolkodást meg-
 kezdjük, mert a régi ház szélvihar idején
 már teljesen lakhatatlan volt.

Alig rendeztük be a kis lakást, már is megjelent egy félfehér házaspár két kis gyermekével. Pakról jöttek és a legközelebbi nagyobb jachtra vártak, hogy Rabaulba menjenek, mert ők sem tudtak megférni a paki ültetvényessel. Ezek voltak segítségemre Pakon a munka megindításában. Így aztán nagyon hamar benépesedett a „Bethánia Um Muk-Muk”. Ezt az elnevezést nyerte az új épület.

Mivel de Rooék másik kis gyermeke még nem volt megkeresztelve, a szülők óhajására az egyik napon keresztelést végzett de Roo úr, itt pedig keresztanyasággal tüntettek ki.

A valódi házavatás még nem volt meg, mert különböző akadályai voltak, de ha meglesz, igyekezni fogok egy jó képet készíteni, hogy mindenki, aki a filléreivel hozzájárult, úgy tekinthesse, mint az ő áldozatának a gyümölcsét. Még sohasem voltam háztulajdonos, most sem kívánok az lenni; e ház az Úr szolgálatára készült és ha engem az én Uram haza szólít, e ház továbbra is szolgálhassa Isten dicsőségét. Nem vagyok méltó e nagy kegyelemre, úgy érzem, hogy minél többet áldoznak kedves testvéreim az itt folyó munkára, hát annál többet várnak is tőlem. Pedig minél többet várnak tőlem, annál tehetetlenebbnek érzem magam a várakozással szemben. Isten az én erősségem, ő tudja minden várakozásunkat kielégíteni, sok esetben még a várakozáson felül is tesz, mert Ő a mi Atyánk. Forduljunk ő hozzá mindennel, ami bennün-

ket foglalkoztat, hogy kielégítést nyerhessünk.

Nem feledkezem el arról a sok munkanélküli honfitársamról sem, kik nagy nyomorral küzdenek otthon, de nekik is azt üzenem, hogy Isten elébe siel annak, aki Tőle várja szabadítását.

Mindenkit meleg szeretettel köszönt a messze távolból is kezet nyújtva és megszorítva a hála kifejezése gyanánt testvéreik az Úr Jézus által,

MOLNÁR MÁRIA.

U. i. Még nem mehettek üdülni, de ha az Úr is úgy akarja és élek, szeretnék Új-Guineába menni, mert ott nem kerül sokba az üdülés és mégis jó hegyi levegő és nagy csend van, továbbá friss tehéntej, vaj és zöldfőzelék kapható, amiben már közel négy éve nem volt részem. De azért nem lettem soványabb.

Képeinkhez.

Kínai pogányok adományai az elhaltak nélkülözhető lelkei részére. Mint egy kínai misszionárius írja, Hinnen-ben buzgó kínaiak, kik a másvilágban érdemeiket akarták lelkük számára biztosítani, gazdag áldozati szeretetadományokat gyűjtöttek az alvilág hajléktalan és szenvedő lelkei számára. Pompás hajókat építettek a természetbeni adományok befogadására, díszes ernyővel és papír-bábuiból álló személyzettel. A hajók ha behordták a szeretetadományokat, sok élelmiszert, ruhákat, kardokat, puskákat, ernyőket, légyecsapókat és sok-sok ezer dollár papírpénzt, amik szerintük a túlvilági boldogság nélkülözhetetlen kellékei. Minthogy szerintük az az alvilági folyamon 108 híd vezet át, kellő számban „hídszellemeket” is készítettek, kik a lelkek zavartalan átjutását voltak hivatva biztosítani. Előkelőbb lelkek számára teljesen felszerelt lovakat is készítettek, lovász-bábuval együtt; mások viszont gyaloghintókat kaptak. Hogy pedig az elosztás igazságosan és rendben menjen végbe, a parancsnokló kirendeltség sem hiányzott. E célból szintén a hajóra állították a képünkön látható kegyetlen arkifejezésű hivatalnok-bálványt is, ijesztő szemekkel és kilógó nyelvvel, fején egy lótusz kehelyben a könnyörületesség istennének képével. A folyó tulsó partján aztán az összes adományokat és a hajókat

A Hinnenben (Kína) tartott nagy halotti áldozásnál a meghaltak nélkülözhető lelkei számára juttatott adományok, különösen pénztelkeresek.

szolgálatokat tett. Maga a nyelv szöszegény. Ahol nekünk tán nyolc kifejezésünk is van egy dologra, ott ők alig bírnak egyet is előszedni. Így nagyon nehéz volt pl. az Isten dicsőségét szavakba foglalva a szemek elé állítanunk. Vagy pl. a hűség, az alázatosság, a hit kifejezésére egyáltalán nincsen szavuk. A hit kifejezésére én régóta a „boro” szót használom, ami „felfogást”, „megragadást”, „belefogódzást” jelent. Ezzel ellentétben nagyszerűen kialakult számrendszerük van.

Mily soká tartott, míg a bennszülöttek bizalmát megnyertük. Eddig csak rossz tapasztalataink voltak a fehér emberekről s ők nem tudtak különbséget tenni egy hittérítő és egy más európai között, csak fehér a bőre mindkettőnek. Még jól emlékszem, mikor először mentünk a sziget belseje felé, alig láthattunk meg egy-két embert. Ha valaki messziről meglátta, hogy jövünk, a hír mint futótűz rohant át a falun és aki csak lábát bírta mozdítani, bújt el az őserdőbe, amely mindjárt a kunyhók mögött kezdődött. Csak idők múlva jöttek rá, hogy a hittérítő szereti őket s azért jött, hogy segítsen rajtuk. Aztán már ők is készséggel hozták el a gyermekeiket hozzánk, akikkel egy kis háztartási iskolát nyithattunk. Természetes, hogy ezért ők kívántak ellenszolgáltatást és az óhajuk legtöbbször egy kis malacra irányult. Ilyenformán csereüzletet kötöttünk. Mi megkaptuk gyermekeiket, ifjaitak, ők meg a kis kocát.

De lássuk csak a barnabőrűek falvait. A házaknak két csoportjával találkozunk: férfi és női házakkal. Az előbbiben mindig több férfi lakik, az utóbbiban pedig több asszony és leány. A férfiak házai a síma földre, a nőké cölöpökre vannak építve. A házakban rendszeren csak egy férőhely van, ablaka nincs és a bejárat lehet úgy 1 méter 20 centi magas. Itt-ott nagyobb férfi lakások is vannak, mintegy 20 méter átmérővel, de azokon is csak egy bejárat van, amelyen kevés világosság hatolhat be. Belül sokféleképen csüngenek az emberi csontok és koponyák, ami a benntartózkodást meglehetősen barátságtalanná teszi. Középen egy oszlop áll, ami nélkülözhetetlen a ház összeállításánál. Evés után a bennszülött igyekszik a talat kitisztítani s aztán nem csak a kezét, hanem a száját is ehhez az

oszlophoz hozzátörölni. Hogy ez a pillér aztán évek múlva úgy néz ki, mintha fénymázzal lenne bevonva, azon nem lehet csodálkoznunk.

(Folyt. köv.)

HIREK

Döbrössy Lajos testvérünk családjával együtt szeptember 11-én hazaérkezett. Kis gyermeküket gyógykezelés alá vették s az orvosok biztatása szerint megvan felgyógyulására és megerősödésére a remény. Döbrössy Lajos az intézőbizottság szeptember 25-í ülésén részletes beszámolót mondott első évi működéséről. Ezt az intézőbizottság nagy örömmel fogadta s azzal a bizonyossággal zárta le, hogy Döbrössy Lajos testvérünk valóban Isten küldéséből ment ki és Istentől rendelt helyét sok reménységre nyújtó módon tölti be. A közel jövőben Magyarország számos helyét fogja felkeresni, főleg a diákközpontokat és ismertetni fogja általában a mohamedán misszió s különösebben a magyar munka kérdéseit.

Achenbach Pál, a „Világosság Keleten” orosz misszió társaság felügyelője október elején ment Magyarországra éskb. november 10-ig terjedő magyarországi tartózkodása alatt sok helyen fog részben az orosz misszióról, részben evangélizáló előadásokat tartani.

Kunst Irén, Kínában munkálkodó magyar misszionáriusnő szabadságon van itthon. Sajnos Szlovenszkon csak egy napot tölthet: dec. 21-én lesz Kassán, hol előadást fog tartani. Döbrössy Lajos misszionárius nagyobb körutat fog tenni körünkben. Eddig Komárom és Léva környékéről 12 gyülekezetből kaptunk meghívást Döbrössy számára. Részt fog majd venni azon a baráti találkozón is, amely minden hónapban a kiskoszmályi árvaházban tartatik lelkészek és tanítók számára.

Hírlapbélyeg használata engedélyezve a bratislavai posta és távirtda igazg. által 64768—V. —1931 sz. a.

• Nyomatott

GONDOS VILMOS könyvnyomdájában,
Párkányban.

HAJNAL

Külmissziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nová Vieska — Kisújlalu,
posta: Kőbölkút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Ké.
Egyes szám ára 1 Ké.

Az Úr uralkodik, örüljön a föld. (Zsolt. 97: 1.)

Tapasztalat

bizonyítja, hogy a külmisszióval való foglalkozásnak legnagyobb haszna az, hogy meglátjuk azt, hogy amelyik Egyházat itthon erőtlennek, tekintély nélkül valónak látunk, ugyanazon hitelveken nyugvó Egyház kint a pogányok közt tekintélyes, parancsolni tud tagjainak, sőt mi több: az egyháztagok szót is fogadnak az Egyház parancsának. Itthon például még álmlukban sem gondolhatunk az egyházfegyelem megvalósítására, addig a külmissziói területen az egyházfegyelem gyakorlása a a legtermészetesebb dolgok közé tartozik. Pedig mint a külmisszió bizonyítja, nagyon egyszerű, keskeny kis gyalogút vezet az egyházfegyelem megvalósításához: a közönséges, élő, bibliai hit kormányozza úgy az egyházi vezetőséget, mint az egyháztagokat. Ha ez így van, akkor minden parancs és erőltetés nélkül megszületik az

egyházfegyelem, mint a jó fán a jó gyümölcs. De viszont az egyházfegyelem hiányzása hangos szavakkal kiáltozza az élő, bibliai hit hiányozását is.

Az egyházi fegyelemnek egy különös példája.

„Egyházi fegyelem” — mit ért ezalatt az európai átlagember? — Ez a fogalom sokak előtt ismeretlen. De künn a missziói mezőkön, a fiatal pogány keresztyén egyházaknál mindenki tudja, hogy egyházi fegyelem mit jelent és nem egy ember tapasztalta már magán az egyháznak saját tagjaira gyakorolt jótékony hatását. Az egyházi fegyelem természetesen tulajdonkép egyházi rend, s ilyet minden missziói közösségben találunk. Ez a rend mindenképp meghatározza a község tagjainak, a régi pogánysággal a (báltkányimádással a kuruzslással, az erkölcstelenséggel, a soknejü-

hogy az milyen megalázó a török nyelvre, ha helyette más nyelven beszélnek, ha nem fejlesztik, sőt szinte szégyenlik. Nálunk, mondom, aki nem tudja a saját anyanyelvét használni, nem megy művelt ember számba, nálatok meg éppen fordítva van. Persze ezzel a körülménnyel is számolni kell, nem lehet változtatni olyan hamar rajta. A török nyelvnek is át kell esni egy nyelvújításon. Népies nyelven kiadott bibliafordításra és traktátusokra azonban addig is szükség van.

(Folyt. köv.)

A kannibálok között.

A munka kezdete az Admirálifás szigeteken.

Írta: **Doepke**, misszionárius.

Németből fordítva.

(4.)

Két oldalt vannak elhelyezve az ágyak amik két egymás mellé fektetett deszkából állanak. A fejalj egy gömbölyű karvastagnyi fadarab.

A meleg árnyékban egész éven át 28—32 fok Celsius; napon körülbelül 50 fok; hozzá nyirkos, fülledt forróság. Zivatar alkalmával, vagy éjszaka leszállhat a hőmérő 24 fokra is. Ilyen melegben azonban a benszülöttek már fáznak. Akkor aztán a kunyhóban minden „ágy” alatt tüzet raknak. Ha éjszaka felébred valamelyik, vet rá egy darab fát, azután alszik tovább.

Szigetlakóinknak nincsenek nagy életigényeik. Főtáplálékuk a szágóliszt, amit a szágópálmából nyernek, mely vadon nő a mocsarakban. Ez a pálma 12 méterre is megnő. A mintegy 3 centiméter vastag kérget lehámozzák, a fabelet kiccsire felaprózzák, megmossák s a lisztet, igen finom, hordozható tartóba felfogják. Azután megfőzik és törött kókuszdióval összekeverve megeszik.

Ezenkívül sok „táró”-t esznek. Ez egy gumós növény. A táró leveleit főtt levágják, a földbe szúrják és kilenc hónap múlva újra felnő egy új növény. Mivel a tél itt ismeretlen, egész éven át lehet vetni és aratni. A kókuszpálmáról is az év bármely szakában szedhet gyümölcsöt az ember. Ha a benszülötteknek megemlítjük, hogy a mi hazánkban nincs kókuszpálma, ez a válasza: „Akkor az nagyon szegény ország lehet!” Persze itt is elő-

fordulhat, hogy akinek sok földje van másutt, n. alig dicsekedhetik egyetlen körülményével; helyel-közzel meg úgy egy-egy helyére-hátára ültetik, hogy alig tudják.

Az ő egyszerű étük különösen akkor ízlik nekik jól, ha egy kis pecsenyére is szert tehetnek. Nagyon szívesen mennek erszényesmedve vadászatra. Ez az állat akkora mint egy macska, körülbelül másfél kilogram. A falkon él és nagyon szép bőre van. A kicsinyeit az erszényében hordja.

(Folyt. köv.)

HIREK

Döbrössy Lajos testvérünk kis fiát az Ur minden reménykedésünk ellenére is elvette. Meleg szeretettel osztozunk bánatában.

Molnár Mária testvérinktől újabban levelet nem kaptunk. Július 24-ről kelt utolsó levelében nagyon köszöni mindazok segítségét, kiknek adakozásából a pitilui missziói ház felépült. Mivel egészsége nem egészen kifogástalan, (bár nagyobb baja, nincs) az Új-Guinea szigetén levő Sattelbergi missziói üdülőtelepre megy. A ház építéséből megmaradt még húsz fontja, reméli, hogy az utiköltség ebből kikerül, ott pedig fizetnie nem kell. Közli, hogy a fényképező-készüléket megkapták; nagyon szépnek találja és nagyon hálásan köszöni. Pécsiekől már kapott egy turistacipőt s most már ismét mehet a hegyek közé az evangéliumot hirdetni. Nagyon hálás a pécsiektől kapott csipkelekvárért is; az ilyesmik különösen jól esik különben egyhangú étkezésük közli.

Döbrössy Lajos szlovenszkói útja. Döbrössy Lajos testvérünk nov. 16-án érkezik Szlovenszkóra. Léváról kiindulva kezdi körútját: először Léva környékén, azután Komárom vidékén. Megbeszélést fog tartani nov. 18-án a kiskoszmályi árvaházban a környékbeli lelkészek és tanítók baráti körével.

Hírlapbélyeg használata engedélyezve a bratislavai posta és távirada igazg. által 64768—V. — 1931 sz. a.

Nyomatott
GONDOS VILMOS könyvnyomdájában,
Párkányban.

HAJNAL

Külművészeti folyóirat.

Végleges igazgató: **Dr. Károlyi István**
 Aligazgató: **Ábrahámszék István**
 Szerkesztő: **Ábrahámszék István**

Felkeltő szerkesztés és kiadás:
NYELVY KÁROLY

Előfizetési díj:
 Egy évre 200 Ft.
 Folyóirat 100 Ft.

Az 42. számunk címszója: **A HAJNAL (1931. 11. 1.)**

Tapasztalat

bizonyára, hogy a külsőszóval való foglalkozásunk legnagyobb haszna az, hogy megismerjük azt, hogy melyek a hajnali éjféli ébredésnek, felébredésnek valóban lényeges, igazán fontos tényezői. Ezért ha a hajnali ébredésről beszélni akarunk, akkor nemcsak a külsőszóval, hanem a hajnali ébredésről is beszélni kell. Ezért a hajnali ébredésről beszélni kell, és a hajnali ébredésről beszélni kell. Ezért a hajnali ébredésről beszélni kell, és a hajnali ébredésről beszélni kell.

egyházi életünk, mint a hajnali ébredés, az ébredés. Ez az ébredés az egyházi életünk legnagyobb haszna, mert az ébredés az ébredés, az ébredés az ébredés.

Az egyházi tevékenység egy kiemelkedő példája.

"Egyházi tevékenység" - ezt az életet az ébredés jelenti. Ez a hajnali ébredés, az ébredés. Ez az ébredés az egyházi életünk legnagyobb haszna, mert az ébredés az ébredés, az ébredés az ébredés.

séggel és a többi erkölestelenséggel) szemben való teendőit és magaviseletüket, de megállapítja azt is, hogyan tartassék meg az isteni tisztelet, hogyan szolgáltassanak ki a szentségek, azonkívül szabályozza az iskoláztatást, a gyermeknevelést, szegények gondozását stb. és hogy minden egyháztag ezen rend lentartásához milyen nagy összeggel járuljon. Ha valaki ezen renddel szemben hibát követ el, akkor az illetőt először a misszionárius, vagy benszülőtt pap négy szemközti figyelmezteti, megfeddi; — ha nem hallgat rá, akkor a község tanácsa előtt kell megjelennie; ha ez sem használ, akkor az Úr szent vacsorája felvételétől eltiltják, — sőt, ha bűnében továbbra is makacsul megmarad, törlik az egyházköztség tagjai közül és ismét pogány számba megy, — mindez maga az Úr Jézus által előírt szabályok szerint történik. Ez az egyházfegyelem. Külső büntetést nem alkalmaznak, habár némely vidékeken előfordul, hogy a benszülőtt keresztvének erre vonatkozó javaslatokat tesznek s ha a misszionárius beleegyez, végre is hajlják.

Ez az egyházi rend, természetesen nem képes mindent felsorolni, amiben a keresztény életnek a pogánytól különböznie kell, — ép oly kevésbé lehet az újonnan megtértek gyöngéit, bűneit azonnal büntetés tárgyává tenni; pld. annak a módját, hogy egy keresztvény férj hogy bánjon el a feleségével, — szintén bajos lenne törvényes szabályokba foglalni. Sok esetben a misszionárius bölcseségére és tapintatára van szükség, — s így ez sok olyan eseményt él át, mely a kómikumnak nincs híján. Erre vonatkozólag egy különös példát beszél el Young, a kanadai misszionárius.

A pogány indiánus, — így írja — férfialannak s méltóságán alulnak minősíti azt, ha egy férfi a feleségével vagy egyáltalán egy más női lényvel szemben — udvariás. Az indiánus sohasem fog egy női lény tanácsára hallgatni vagy rábeszélésének engedni, lelt legyen az a nő akár saját édesanyja. Minden testi munka a vadászatot s halászatot kivéve, a női nem gyöngé vállaira nehezedik. Ha a férfi egy iramszarvast ló, eszébe se jut, hogy azt haza vigye. Vállán a puskájával büszkén lejt a sátrába s feleségének nyers szavakkal parancsot ad a vad behurcolására. Ez természetesen a nőnek óriási erőfeszí-

tésébe kerül s nehéz terhe alatt csaknem összeroskadva támolmog be. De még ezután sincs pihenése. Az állatot meg kell nyúznia, elkészítenie és megfőznie. Férje ezalatt meghívja barátait. Ott ülnek a sátorban és esznek, — az asszonyoknak és leányoknak ilyenkor más nem jut osztályrészül, mint a felszolgálás. Esetleg van az asszony ura és parancsolója olyan kegyes hangulatban, hogy egy félig lerágott csontot felesége fejéhez vág, ezzel hogy osztozzon rajta a kutyával, — ez még a legjobb, amit tőle elvárhatnak.

Magától értetődő dolog, hogy a misszionáriusok súlyt helyeztek arra, hogy a nőknek ezen méltatlan helyzetén változtassanak s neki az asztalnál férje oldalán a helyét kivívják. Lévéen az indiánus természetű fogva jóindulatú, sok esetben sikerült a férjeket rávenni, hogy a munkában feleségeikkel osztozzanak s nekik az étkezéseknél méltó helyet biztosítsanak. De a misszionáriusok nem tehették meg azt, hogy az egyes családok magánügyeibe avatkozzanak, ezt a munkát, a kíméletlen pogányéletmód megváltoztatását Isten Lelke lassú és állandó befolyásának kellett, hogy átengedjék.

Azonban egyszer-másszor mégis nyílt alkalom arra, hogy egy — egyházi értelemben véve talán nem kifogástalan, de végeredményében annál hathatósabb módját az egyházfegyelemnek gyakorolhassuk. Az én egyházamban egy keresztvény házaspár élt. A férj Atenau Róbert, szorgalmas igyekvő ember hireben állott, ki sohasem hiányzott a templomból, sőt még egyházi hivatalt is ellátott. Felesége, Betsy nagyon nyomott hangulatban volt s mi sokáig nem tudtunk rájönni arra, hogy mély és tartós szomorúságának vajjon mi oka lehet.

Egy napon eljött hozzánk Betsy s még a szokásos reggeli köszönetse előtt, izgatott hangon kiáltá: „Róbert nagyon barátságatlan hozzám, egyáltalán nem úgy bánik velem, mint a többi keresztvény férj a feleségével!” Megvoltunk lepve és nem tudtuk valójában, hogy mit mondjunk erre. De mivel Betsy szobánkban várakozóan helyet foglalt, végre is ki kellett jelentenem, hogy Róbertet eddig komoly, jámbor embernek, jó keresztvének ismertem. „Igen, ez az”, pattant fel Betsy, „ha öröklé nem hangsúlyozná keresztvény vol-

HAJNAL

Külmisziói folyóirat.

Megjelenik minden hónapban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nová Vieska — Kisújfalu,
posta: Kőbölkút, okres: Parkan.

Felelős szerkesztő és kiadó:
NEHÉZY KÁROLY.

Előfizetési díj:
Egy évre 12 Kč.
Egyes szám ára 1 Kč.

Isten az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta. (Róm. 8 : 32.)

Üzenet.

Most kivételesen ünnepeljük a Karácsonyt úgy, hogy tegyünk legalább valami picinyke mértékben hasonlót ahhoz, amit Isten cselekedett az első Karácsonykor. Legalább az elhatározást tegyük meg Karácsonykor. Elhatározásunkat azután írjuk le és egy levélben küldjük el a Hajnal szerkesztőségének. A Hajnal szívesen vállalkozik ezen karácsonyi elhatározások összegyűjtésére és természetesen annak ellenőrzésére is, hogy ezen karácsonyi elhatározások becsületesen meg is valósuljanak.

Mit cselekedett Isten az első Karácsonykor? Adott. Odaadta az ő tulajdon Fiát.

Mit cselekedjünk mi Karácsonykor? Adjunk!

De mit??

Ime néhány dolog a sok közül.

Adjunk:

1) minden héten egy órát az időnkéből, midőn házuk népét, vagy gyülekezetünk tagjait, vagy iskolás tanítványainkat, vagy testi-lelki jóbarátainkat összehívjuk és a legnagyobb sötétségben ülő pogány népek dolgait közösen olvassuk el a Hajnaltól.

2) egy tizedet, vagy százalékot külmiszióra minden jövedelmünkből. Ha van Isten, akkor Ő ezt ígérete szerint sokszorosan visszafizeti nekünk,

3) egy percet időnkéből minden nap és ezt az egy percet fordítsuk arra, hogy imádkozzunk Molnár Máriaért, Döbrössy Lajosért és azért, hogy nekünk, a szlovenszkói Hajnalnak is legyen saját miszionáriusa,

4) tizenkét koronát csekk lapon a postára, hogy karácsonyi elhatározásként a Hajnal küldhető legyen a jövő egész esztendőben valamelyik jó barátunk, vagy valamelyik ellenségünk címére.

A jövő Karácsonykor majd folytatjuk a karácsonyi elhatározásra alkalmas dolgok közlését. Akkor majd a mostaniaknál nagyobb és súlyosabb dolgok elhatározását merjük majd indítványozni.

Most pedig várjuk Olvasóink karácsonyi elhatározását. A ránk következő tavasszal pedig alkalmat szerzünk majd, hogy egy külmisziói konferencián élő szóval is elmondhassuk egymásnak karácsonyi elhatározásainkat.

Döbrössi Lajos bulgáriai török misszionárius májusi havi jelentése.

(Folytatás)

A nyelvtanulásnak még távolabbi céljai is vannak egy misszionárius esetében. Nem elég csupán folyékonyan beszélni tudni, hanem alkalmazkodni kell a nép különleges gondolkodásához. Minden népnek megvannak az eltérő tulajdonságai és az ebből következő nyelvi sajátosságai. Aki ezeket nem ismeri, nem tudja: a nép szívéhez sohasem férközhetik hozzá. Enélkül a misszionárius, ha még olyan tehetséges és lelkes volna is, nem tud úgy beszélni, hogy megértsék. Erre is tudok példát felhozni. Két éve folyékonyan beszéltem németül, mikor az első prédikáció megtartására vállalkoznom kellett. Egyszerre észrevettem, hogy még nem tudok németül. A mondatokat helyesen és hibátlanul összeállítani nem volt nehéz. De hiába próbálkoztam, nem sikerült német prédikációt írnom. Német szavakkal magyarul beszéltem. Meg kell ugyanis figyelni, hogy mit érez a török, mit gondol és milyen indulatai vannak, miközben egy szót kiejt vagy hall. Egy másik példa. Míndig megkérdézik, hogy mi a foglalkozásom. Sohasem mondom, hogy „misszioner“, hanem „Indzil hodzsaszai“. Miért? Misszionárius alatt olyan embert értenek, aki idegenből jött (az idegenekre sehol sem néznek valami jó szemmel, legfeljebb magyarországon, ahol csak idegen legyen valaki, rögtön bankettet adnak a tiszteletére), vallási életükbe tolakszik és atyáik hitét meg akarja rontani. Mindez észébe jut a muzulmánoknak, ha e szót hallja: „misszioner“. Kellemetlen és bizalmatlan érzésekkel áll szóba az illetővel s később nem minden

esetben melegszik fel. Ha az utóbbi kifejezést mondom neki, egész másként áll a dolog. „Indzil“ (azaz Evangélium) alatt minden gyerek azt a könyvet érti, melyről a Koránban szó van. A Korán az Evangéliumot szent könyvnek tartja és nagyon tiszteli. Aki pl. rosszat mond felőle, az méltó szerinte a halálra. A „hodzsza“, azaz tanító (így nevezik a papjaikat) köztisztelőben álló személyiség. Ha valaki tehát azt mondja, hogy az evangélium tanítója vagyok, egészen más az első érzésük az illető felől.

Nagy az út tehát és göröngyös, melyet meg kell járnom addig, amíg majd prédikálni és tanítani tudok. De ha meg akarom kurtítani ezt a munkát, hogy minél hamarabb dolgozhassam, későbbi munkák rovására történhetne csak. Mert a nyelvet anyanyelvként nem tudó misszionárius soha sem képes „görögnek görög“, zsidónak zsidó, mindeneknek mindenné“ lenni. Ne higgyük tehát, hogy a nyelvtanulás kérdése olyan egyszerű és olyan jelentéktelen. Természetesen munkával és szeretettel minden nehézség legyőzhető.

Az előkészületnek másik fontos része a vallás tanulmányozása. Ismerni kell a szent könyvet, a szent hagyományokat, a hivatalos Koránmagyarázatokat, a szekták felfogását, a különböző helyi vonatkozású eltéréseket, intézményeket, szellemi és lelki mozgalmakat. Ez nem nehéz feladat. Csak át kell tanulmányozni az idevonatkozó irodalmat, mely az anyagiakat nem tekintve, könnyen hozzáférhető. A nép vallásossága azonban egészen elüt az institutiókban és dogmákban, könyvekben és hagyományokban lefektetett vallástól. Ezt pedig minden esetben külön kell megfigyelni, tanulmányozni és ez nem csekély munkát jelent. De fontos, mert enélkül csak a levegőbe beszél az ember. Nem tudja mihez kapcsolni a tanítását, bizonyoságtételét. Nem értik meg az emberek. Amellett a muzulmánok annyira hamis fogalmaik vannak a keresztyénekről, hogy azokat először ki kell irtani a lelkükből, ha egyáltalán beszélni akarunk hozzájuk. Ez a munka nem más, mint azoknak az akadályoknak az elhárítása, melyek az Evangélium útjában vannak a mohamedánok között.

(Vége.)

kelevény a másik után támadt a testén. Reggelenként kénytelen voltam néha-néha egyet felvágni, amiből csaknem egy csésze genny kijött. Az, hogy az asztalunkról étkezhetett, szintén elősegítette a megerősödését. Isten segítségével néhány hónap múlva újra egészségessé lett, ami valóságos csoda volt előttünk.

De nehogy azt higgye valaki, hogy ha az ember egy ilyen beteget néhány hónapig ápol és talán még a hozzátartozóikat is élelmezi, ezért köszönetet kap! Mikor elmegy, készen áll nála a kérdés: „És most mit kapok azért, hogy itt voltam?”

Hát ilyen a missziói munka Mánuszon. Bizony minden reggel új kegyelemre volt szükségünk, hogy beföltessünk a mindent legyőző szeretettel. Mit is mondott az Üdvözítő? „Más juhaim is vannak nékem, amelyek nem ebből az akorból valók; azokat is elő kell vezetnem és hallgatnak majd az én szómra; és létszen egy nyáj és egy pásztor.”

Ők bizony gyakran csak egyik helyről a másikra viszik betegeiket, hogy a gonosz szellem befolyása alól kivonják. Ha a beteg sorsa rosszra fordul és látják, hogy közel van a halálhoz, akkor berontanak vagy öt dobbal a házba. Ezek a dobok kivájt fatörzsekből készülnek különböző nagyságban. Természetes, hogy pokoli lármát csapnak. Hogy milyen fájdalmat okozhat ez a betegnek! S míg az után a végét járja, a térdeit felhúzzák, egy kötéllel összekötözik és ilyen helyzetben el — természetesen koporsó nélkül. Ha tekintélyes ember volt, akkor egy pár dísznót is leölnek neki és a rokonai más emberekkel együtt ünnepi lakomára gyűlnek össze. (Lám csak, mi művelt európaiak büszkéek lehetünk halotti torainkra! A kannibálok is azt csinálják. Ford.) A halottat a kunyhó közepére teszik, az asszonyok körülülnek és hessegetve a nagy hullalegyeket, amelyek rögtön ott vannak, üvöltönek olykor nyolc napig is, míg csak egész rekedtek nem lesznek. Emellett rettentően dobolnak, gyakran egész éjszaka.

Míg az európaiat a forró égőv alatt halála napján eltemetik, addig a benszülöttek legtöbbször három napig hagyják temetetlenül a halottaikat. Ezért gyűjtanak a földön épült házakban tüzet. A lakók azonban nem költöznek ki. A sírt úgy 1 méter mélységűre ássák.

A gyermekhullákat fonadékba teszik és felviszik a pálmafákra. Ott hagyják míg el nem rothad.

Míg Európában a világháború dühöngött mi, mint az evangélium hírnökei a mi magános szigetünkön végezhetjük a béke munkáját. Uj-Pommeránia, Uj-Mechlenburg és Uj-Guinea főhelyeit már 1914 szeptemberében megszállák az ausztráliaiak; november közepén Mánuszon is ausztráliaiak váltották fel a német hivatalnokokat. Nekünk, misszionáriusoknak csak a semlegességi esküt kellett letennünk és az új kormányzás tovább semmi akadályt sem gördített elénk. Nagyon nehézünkre esett, hogy a hazánktól teljesen elvágtak bennünket. Mikor a pénzküldemények is elmaradtak, különösen a háború vége felé, észre kellett vennünk, hogy hová jutottunk. De ha — néha szűken ment is, mégis tapasztalhattuk — miként egykor a tanítványok, — hogy szükségét sohasem láttunk.

Hét év folyt le így. Akkorra a Márk evangéliuma megjelenhetett nyomtatásban mánuszi nyelven. Ugyanígy egy énekeskönyvecske és a káté. De sok történetet lefordítottunk a többi evangéliumokból, az apostolok cselekedeteiből és az ótestamentumból is. Az iskolai munka haladt, ha nem mindig könnyen is. Tanítványank közt minden korosztály képviselve volt 8-tól a 25 életévig. A barnabórú vad gyermekek otthon nem tanultak meg nyugodtan ülni, az engedelmisséget meg hírből sem ismerték. Ezért aztán sok kegyelem és sok szeretet kellett ahhoz, hogy őket féken tarthassuk. — Úgy a közeli, mint a távoli szomszédokhoz is elutaztunk néha-néha. (Folyt. köv.)

H I R E K

Szeretettel ajánljuk. Olvasóink figyelmébe lapunk elején olvasható karácsonyi üzenetünket. Várjuk a lelkesek, tanítók és gyülekezeti tagok levelét a karácsonyi elhatározásra vonatkozólag. Vagy pedig hiradást arról, hogy a karácsonyi üzenetben jelzett dolgok nincsenek-e már is megvalósítva több gyülekezetben. Ízeiket meg tudnunk azért szükséges, hogy még öntudatosabban és céltudatosabban szervezhessük tovább a külmiszióval való foglalkozás ügyét addig is, míg az egyetemes Egyház hivatalosan is kezébe veszi

a külmiszió ügyét. Szerény működés azért ez lenni az egyetemes Egyházak hivatalosan is megindulandó munkája számára.

A Barsi Ref. Egyházmegye hivatalos iratterjesztője ugyanint egyik munkatársunkat nevezte ki Esperes úr. Az iratterjesztés minden haszna a kiskoszmályi árvaház javára fordíttatik. Cím: Ref. lelkészi hivatal, Tekovské Sarlahy.

November és decemberben Léva és Komárom környékén sok-sok gyülekezetet meglátogatói Döbrössy Lajos mohamedán misszionárius. Sok gyülekezet meghívásának már nem is tehelett eleget. Meglátogatta a kiskoszmályi árvaházat is és részt vett ott az árvaházban a környékbeli lelkészek és tanítók baráti találkozásán. Mindegy 50 résztvevő előtt három óras előadást tartott a mohamedánok közli misszióról. Szép volt, midőn az egész fiatal misszionáriustól. Szép volt, midőn Komáromban a környékbeli lelkészek baráti találkozásán a fiatal misszionárius magához ölelterégi osztálytársait, kenyeres pajtlásait. Szép lehetett midőn Döbrössy testvérünk, mint pogány misszionárius jelent meg és predikált abban a templomban: a komáromi ref. templomban, ahol valamikor még mint kis csecsemő eljegyeztett Jézus Krisztus számára a szent Kereszttség által... Léva és Komárom után Gömörben és a kárpátaljai egyházakban tett látogatást testvérünk. Egész körutja alatt mindenütt zsúfolva voltak a templomok hallgatókkal még ott is, ahol egyébként nem szokás már a templomba járás.

A karácsonyi ünnepeket a szűkebb családi körben tölti Döbrössy testvérünk. Az ünnepek elmúltával, a jövő év elején pedig ismét utnak indul Törökországba és Konstantinápolyban fog prédikációkat tartani. Most egyedül indul, betegeskedő felesége Magyarországon marad, kis fiacskája pedig az itthoni temetőben.

Döbrössy testvérünk és az általa meglátogatót gyülekezet között levelezés fog megindulni. Már most kérjük a lelkész urakat, hogy Döbrössy testvérünk leveleit a gyülekezettel való közlés után — a megállapodás értelmében — minél előbb szíveskedjenek a kisujfalusi ref. lelkészi hivatalhoz elküldeni, hogy a Hajnalban is közölhessük. Szíveskedjenek továbbá gyülekezeteik figyelmét felhívni arra is, hogy

a leveleit a Hajnalban is közölve legyenek.

A Hajnal mostani számát több lelkészi hivatalnak megküldjük mellékelve egy csekkel. Léva és Zseliz az évközlésünkkel egyetemben beküldésnek legyen. De a jövő számmal együtt azoknak küldjük, kik vagy megterjesztik a Hajnal egy lev. lapon, vagy pedig megadják az előfizetési díjat. Léva és Zseliz között legutóbbinál csak 1932 április elején fog lejárni az előfizetési idő.

Ezentúl csekklapot bocsátunk rendelkezésére azoknak, akik elő akarnak fizetni a Hajnalra, vagy külmiszió adományt akarnak beküldeni, vagy a Barsi ref. egyházmegye iratterjesztésénél akarják tartóztatni lefizetni, vagy pedig adományt akarnak küldeni a kiskoszmályi árvaháznak. A különböző célokra szóló pénzküldeményeket a megfelelő feliratú csekk-lapon beküldeni. Ilyen csek lapokat szívesen küldünk azoknak, kik egy lev. lapon kérnek.

Molnár Mária misszionáriusnő számára kiadóhivatalunk útján 1931 szept. 1—dec. 1-ig a következő adományok folytak be: külmisziói szövetségek Marcellháza 110 Ké, Léva 325 Ké, Zseliz 485 Ké, 10 l. Kisujfalu 550 Ké, kiskoszmály 120 Ké, dr. Aggyagásy Sándor ref. lelkész Garamvezekény 50 Ké, Cirok Béla s. lelkész 278 Ké, Balla Mária Bajes 90 Ké, Egy tanító 100 Ké, Maróthy Lenke Pelsőc 8 Ké. Összesen 1894 Ké 10 fill.

Hálásan nyugtázzuk a Hajnal fejlesztésére szept. 15-től dec. 1-ig küldött következő adományokat: dr. Kersék Lános ügyvéd Léva 58 Ké, Szalay Pál ig. tanító Sók 58 Ké, Cirok Béla s. lelkész 100 Ké, kisebb adományok 52 Ké. Összesen 208 Ké.

Döbrössy testvérünk a lelkészi körök előtt tartott előadásában gyakran hangsúlyozta, hogy nincs különbség bel és külmiszió között. Nem kell ezeket külön választani egymástól. Ugyanazon lélekből táplálkozik mindkettő. És tulajdonképen elválaszthatatlanul össze vannak forrva. Ezt az elvet átvette a Hajnal is, melynek szerkesztésében ezentúl mind fokozottabb mértékben érvényesülni fog ez az elv. A kül és belmisszió szerves eggyütvé tartozandóságát a való élet tényeivel fogjuk majd igazolni.

Hírlapbélyeg használata engedélyezve a bratislavai posta és táviráda igazg. által 64768—V. 1931 sz. a.

Nyomatott **GONDOS VILMOS** könyvnyomdájában, Párkányban.